

[Gammelgaard]

indeholder bestemmelser om ekspropriation, når den kommunale planlægning viser behov for tvangsovertagelse af en ejendom.

Noget tilsvarende gælder for lov om offentlige veje, ligesom også loven om tilbudspligt åbner styringsmæssige muligheder for kommunerne. Det gælder også, hvad angår spildevandsplaner og kloakbetalingsvedtægter.

Der findes således tilstrækkelig hjemmel for kommuner til at sikre den nødvendige byudvikling inden for den eksisterende lovgivningsrammer.

§ 1 i det foreliggende lovforslag er løst formuleret. Det hedder: »En kommunalbestyrelse kan ekspropriere fast ejendom, der tilhører private, når det er af væsentlig betydning at råde over ejendommen for at sikre gennemførelsen af en byudvikling . . .«.

Man opnår ikke større klarhed, når man læser bemærkningerne til § 1 i betænkningen over forslag til lov om ekspropriation til byudvikling, afgivet af udvalget om fysisk planlægning den 5. maj 1977. Det hedder her – jeg citerer fra Folketingstidende 1976–77, 2. samling, tillæg B sp. 432:

»De arealer, der kan eksproprieres efter en særlig lov om ekspropriation til byudvikling i overensstemmelse med de her omtalte retningslinjer, vil typisk være arealer, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og hvor det på ekspropriationstidspunktet ikke er muligt eller ønskeligt at foretage den detaljerede planlægning af de fremtidige vej- og bebyggelsesforhold, som en ekspropriation efter kommuneplanlovens § 34 vil nødvendiggøre. Loven vil derimod ikke give kommunerne adgang til at ekspropriere et areal, der allerede er bymæssigt bebygget. Det vil derfor som den alt overvejende regel alene være større ubebyggede arealer med kun en enkelt eller ganske få beboelser, som kan eksproprieres efter loven.«

Også på grund af disse uklare formuleringer, der giver mulighed for ekspropriationer, vi ikke finder rimelige, er den konservative folketingsgruppe imod lovforslaget.

Nymann (FP):

Fremsettelsen af ekspropriationsloven er jo en genfremsettelse, men det gør den hverken bedre eller mere rigtig, end den var. Derfor er fremskridtspartiet imod den. Vi mener,

at det er et af de sædvanlige socialistiske angreb mod grundlovens sikrede ejendomsret, som vi ikke mener vi skal give slip på, fordi vi ikke mener, den på nogen måde hidtil har vist sig at være nogen væsentlig hindring for byudvikling nogen steder.

Nu er det jo sådan, at det offentlige næsten når som helst og hvor som helst kan gå hen og tage et stykke jord, hvis en eller anden kommunal forsamling er begyndt at slå nogle streger et eller andet sted, og man kan måske frygte, at der på mange måder vil indgå meget mere jord til det offentlige, end det faktisk er strengt nødvendigt. Ja, muligvis vil man ligefrem kunne se det offentlige optræde med helt enormt store jordkoncentrationer, og man ved, at har man købt jorden og man samtidig kan bestemme, hvad den skal bruges til, er der faktisk uanede muligheder for fortjeneste. Det er selvfølgelig denne fortjeneste, man fra det offentlige vil søge kanaliseret bort fra de nuværende ejere. Derfor ser vi absolut ikke med sympati på dette. Vi mener, det må være rimeligt, at de, der har besiddet jorden i mange år, også har lov til at være med, hvis der skulle være nogle fordele ved en byplanlægning eller udstykning eller på anden måde. Og lige meget hvor det offentlige har foretaget store udstykningsprojekter, kan man være sikker på, at grundene dér er blevet dyrere, end hvis det var private, der havde gjort det.

Vi mener, at til at fremskaffe jord har det offentlige mange styringsinstrumenter. Vi har en meget stærk og magtfuld planlovgivning med en hel masse differentierede styringsmuligheder, og inden den træder i kraft, sker der jo det, at når jorden er indlagt i byzone, opvurderes den, og så har vi hele skatteproblematikken. Hvis en mand kommer i byzone og han bare har ligget der et stykke tid, har han ikke en chance for at blive der; det skal skatterne nok sørge for at han lader være med.

Derfor mener vi, der er rigeligt med styringsmuligheder i den lovgivning, vi har, og derfor kan vi ikke se, at vi skal have denne ekspropriationsmulighed ovenpå for det offentlige. Vi kan ikke se, at det løser nogen problemer, men det tager nogle eventuelle udstykningsfordele fra de mennesker, der har siddet med jorden fra før, og det kan ikke være rimeligt.